

STEENWIJKERLAND EN DE CORONACRISIS

STEENWIJKERLAND PEILT

Januari 2021

Hoe denken inwoners van Steenwijkerland over de communicatie en de dienstverlening van de gemeente tijdens de coronacrisis?

COLOFON

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
020 308 48 00
www.ioresearch.nl

Rapportnummer

2021/19

Datum

Januari 2021

Opdrachtgever

Gemeente Steenwijkerland

Auteurs:

Davinia Wilson

INLEIDING

Aanleiding

Veel mensen hebben in deze tijd vragen en zorgen over de effecten van het coronavirus en de maatregelen. Gemeenten hebben ook vragen, bijvoorbeeld wat inwoners van de gemeente verwachten in deze crisis.

De gemeente Steenwijkerland wil graag van haar inwoners horen wat zij ervaren en belangrijk vinden tijdens deze coronacrisis. De uitkomsten van deze peiling worden gebruikt voor het verbeteren van de gemeentelijke dienstverlening en communicatie en voor het betrekken van inwoners bij plannen tijdens de coronatijd.

Analyse

Op de data is een weging toegepast naar leeftijd, geslacht en (woon)kern. Dit betekent dat de verhoudingen naar leeftijd, geslacht en woonkern zijn teruggebracht naar de werkelijk bestaande verhoudingen in de bevolking van de gemeente Steenwijkerland. Onder- en bovengemiddelde groepen worden dus opgehoogd en verlaagd. Op deze manier zijn de resultaten representatief voor de gehele gemeente Steenwijkerland.

Indien de percentages niet optellen tot 100 procent, is dit het gevolg van afrondingsverschillen.

Bij de rapportage is gekeken naar verschillen tussen inwoners van verschillende leeftijdsgroepen en tussen inwoners van de kern Steenwijk en de andere kernen. Als er een significant en relevant verschil is, dan is dit vermeld.

Methode en respons

Voor het onderzoek is gebruikgemaakt van raadpleging van het inwonerspanel Steenwijkerland. Het panel bestaat uit ruim 1.300 panelleden. Dit zijn inwoners van de gemeente Steenwijkerland die zich hebben aangemeld voor deelname aan online onderzoeken van de gemeente.

De panelleden zijn via e-mail uitgenodigd om deel te nemen aan dit onderzoek. De vragenlijst kon worden ingevuld van 3 tot en met 20 december 2020. Er is één herinneringsmail gestuurd.

Voor dit onderzoek zijn alle 1.317 panelleden uitgenodigd, 720 leden hebben de vragenlijst ingevuld. Dit is een respons van 55 procent. Daarnaast deden 53 inwoners via een open link mee. In totaal vulden 773 inwoners de vragenlijst in, ruim voldoende om betrouwbare uitspraken te kunnen doen voor de bevolking van de gemeente Steenwijkerland.

Tabel 1: Herkomst respondenten naar kern

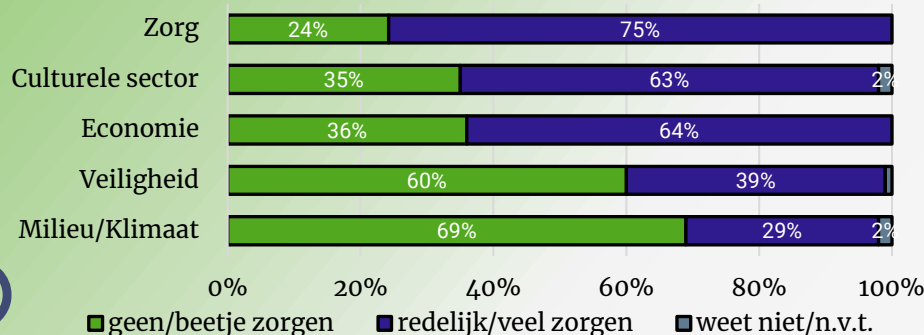
Kern	Aantal	Percentage
Steenwijk	323	42%
Andere kernen	450	58%
Totaal	773	100%

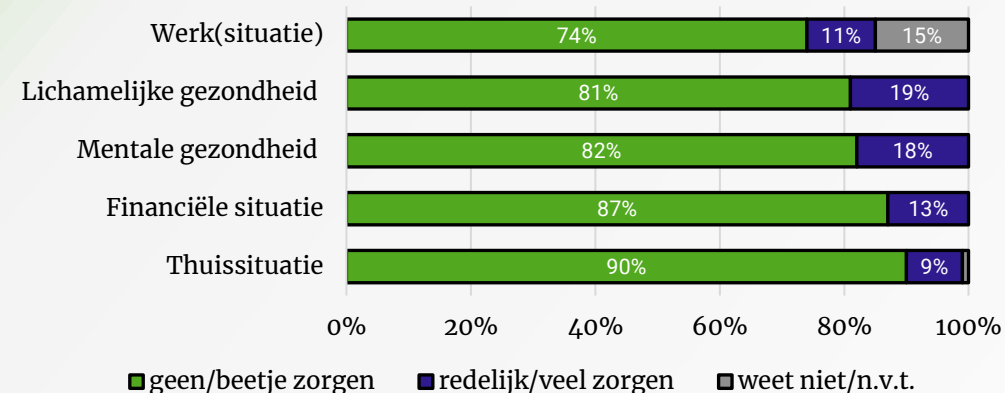
ZORGEN OM GEVOLGEN VAN DE CORONACRISIS

- Inwoners van Steenwijkerland maken zich het meeste zorgen om de gevolgen van de coronacrisis voor de zorg, de culturele sector en de economie. Respondenten uit Steenwijk maken zich meer zorgen over de culturele sector (69%) dan inwoners uit de andere kernen (59%). Over de gevolgen voor het milieu maken 65-plussers zich meer zorgen (37%) dan jongere respondenten.
- Over de persoonlijke situatie maken inwoners zich over het algemeen minder zorgen. Zaken waar men zich het meeste zorgen over maakt zijn de lichamelijke (19%) en mentale (18%) gezondheid. Inwoners jonger dan 40 jaar maken zich meer zorgen over hun mentale gezondheid (30%) dan oudere inwoners.
- In de eigen woonomgeving maakt de helft van de inwoners (49%) zich zorgen over anderen die de adviezen over corona niet opvolgen. Over zwerfafval maakt 44% zich zorgen, onder 65-plussers is dat meer dan de helft (53%).

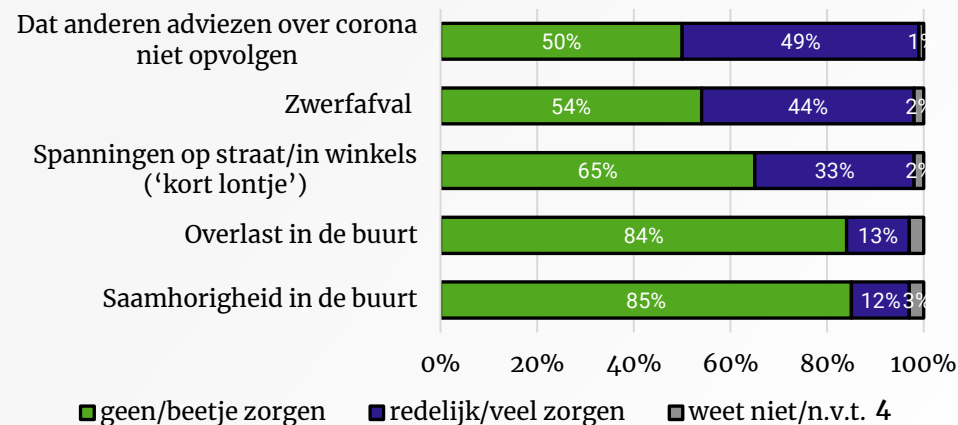
Figuur 1: In welke mate maakt u zich zorgen over de gevolgen van de coronacrisis voor onderstaande onderwerpen?

Figuur 2: In welke mate maakt u zich zorgen over uw eigen...

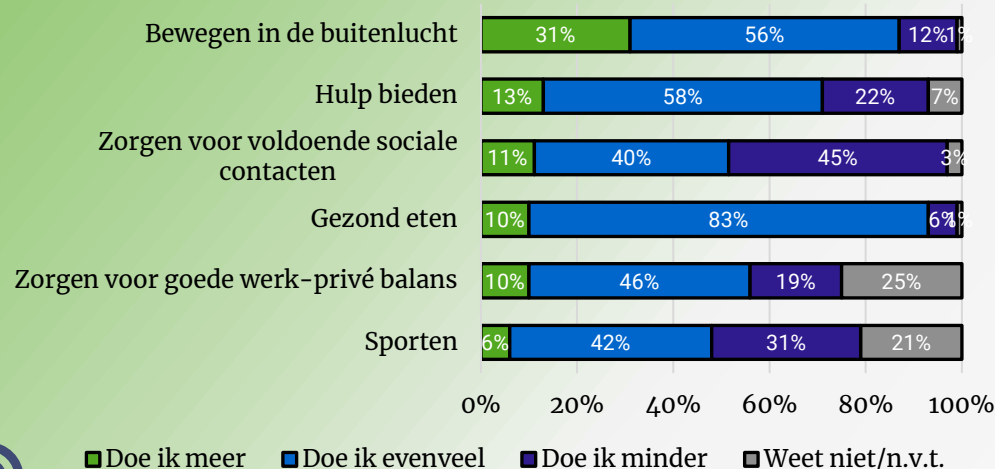
Figuur 3: In welke mate maakt u zich zorgen over onderstaande onderwerpen in uw eigen woonomgeving?

VERANDERINGEN DOOR DE CORONACRISIS

- De coronacrisis heeft invloed op diverse onderdelen in het dagelijkse leven. Sinds het begin van de coronacrisis zijn drie op de tien inwoners minder gaan sporten, maar méér gaan bewegen in de buitenlucht (bijvoorbeeld wandelen of fietsen). Bijna de helft (45%) van de inwoners zorgt nu minder voor voldoende (online) sociale contacten.
- Inwoners jonger dan 40 jaar geven vaker aan meer te bewegen in de buitenlucht (42%) dan gemiddeld (31%). Maar zij zorgen minder voor voldoende sociale contacten (54%) dan gemiddeld (45%), en zij eten minder gezond (14%) dan gemiddeld (6%).
- Door de coronacrisis zijn sommige zaken op een positieve manier veranderd. Aan de inwoners is gevraagd welke veranderingen zij graag willen behouden, ook na de coronacrisis. Inwoners van Steenwijkerland geven aan dat zij met name zaken als (meer) thuis werken, afstand houden, minder fysiek contact bij begroetingen, meer rust en saamhorigheid zouden willen behouden.

Figuur 4: Kunt u van onderstaande aspecten aangeven of u dit meer of minder doet sinds de coronacrisis?

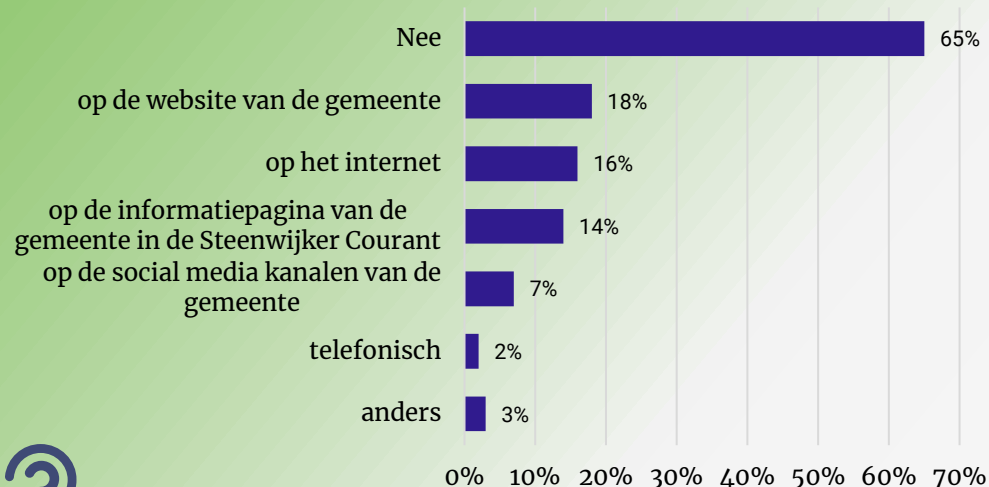

“Omzien naar elkaar en respect voor elkaar.”
 “Meer thuiswerken dus minder reizen en files, minder vliegvakanties.”
 “Ik vind die anderhalve meter wel prettig en de rust op de weg.”
 “Minder vliegverkeer, minder auto verkeer, verminderde milieubelasting.”
 “Niet automatisch ervan uitgaan dat iedereen fysiek contact wil, zoals handen schudden.”
 “Beetje afstand houden van elkaar, kan geen kwaad.”
 “De saamhorigheid samen met elkaar en dat we allen niet voor ons alleen denken doen leven.”
 “Meer thuis werken, meer saamhorigheid en omzien naar elkaar.”
 “De schonere lucht dus minder auto’s en vliegtuigen.”
 “Elkaar letterlijk wat ruimte geven, fysiek dus.”
 “De rust en meer aandacht voor de dingen die er toe doen.”
 “Minder witte strepen(vliegtuigen) boven de weerribben.”
 “Minder drukte in de winkels, er zijn nu meer geplande afspraken en dit is prima bijv. bij het bloedprikken.”
 “Begroetingen mogen alleen met handen schudden. Geen sociaal verplichte drie kussen op de wang.”

COMMUNICATIE VAN DE GEMEENTE (1)

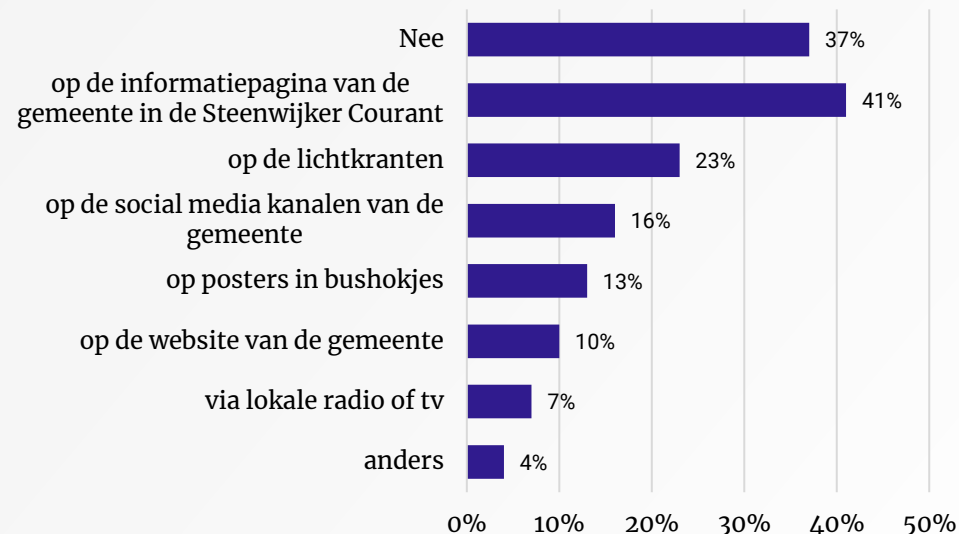
- Eén op de drie inwoners heeft sinds de coronacrisis informatie bij de gemeente opgezocht of opgevraagd over corona, dit deden zij vooral op de gemeentelijke website (www.steenwijkerland.nl) of zochten het op het internet (zoals via Google).
- Onder inwoners van de kern Steenwijk is het aandeel dat informatie opzocht kleiner (28%) dan in de andere kernen (39%).
- Inwoners jonger dan 40 jaar hebben vaker informatie gezien op de gemeentelijke social mediakanalen (13%) dan oudere inwoners. De gemeentelijke website is het meest geraadpleegd door inwoners in de leeftijd van 40-54 jaar (22%).

Figuur 5: Heeft u tijdens de coronacrisis bij de gemeente informatie over corona opgezocht of opgevraagd? *Meerdere antwoorden mogelijk*

- Het aandeel inwoners dat, zonder er zelf naar te zoeken, informatie van de gemeente over de coronacrisis is tegengekomen is groter: 63 procent geeft aan wel eens iets gezien te hebben. De meeste inwoners zagen berichten op de gemeentelijke informatiepagina in de Steenwijker Courant (41%), bijna een kwart geeft aan informatie gezien te hebben op de lichtkranten langs de toegangswegen van de dorpen en steden (23%).
- Onder inwoners jonger dan 40 jaar geeft ruim de helft (52%) aan geen informatie van de gemeente te zijn tegengekomen. Onder 55-plussers heeft ruim de helft informatie gezien in de Steenwijker Courant.

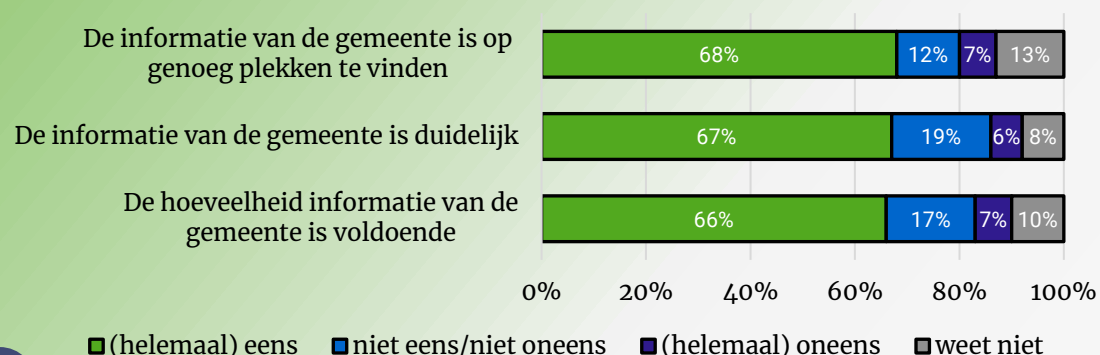
Figuur 6: Bent u tijdens de coronacrisis informatie van de gemeente tegengekomen zonder dat u ernaar zocht? *Meerdere antwoorden mogelijk*

COMMUNICATIE VAN DE GEMEENTE (2)

- Inwoners van Steenwijkerland zijn in het algemeen tevreden met de informatievoorziening van de gemeente over corona. Twee derde van de inwoners geeft aan dat de informatie van de gemeente op genoeg plekken te vinden is. Ook vinden zij dat de informatie van de gemeente over corona duidelijk is en dat zij de hoeveelheid informatie voldoende vinden. Het aandeel inwoners dat het niet met de stellingen eens is, is beperkt.
- Inwoners uit andere kernen dan Steenwijk zijn het vaker oneens met de stelling dat de hoeveelheid informatie voldoende is (10%).
- 65-plussers vinden vaker dat de informatie duidelijk is (76%) en dat de hoeveelheid informatie voldoende is (74%). Over de hoeveelheid informatie zijn inwoners jonger dan 40 jaar minder tevreden: 18% is het met deze stelling oneens.

Figuur 7: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen over de informatie van de gemeente over corona?

- Aan de inwoners is gevraagd of zij opmerkingen of tips hebben voor de gemeente over de informatie over de coronacrisis. De opmerkingen lopen uiteen, van kritiek op handhaving van de maatregelen en het eenrichtingsverkeer dat in sommige straten is ingevoerd tot de oproep om meer gebruik te maken van social media om het bereik van de informatie te vergroten. Hieronder is een selectie van de gegeven opmerkingen en tips weergegeven.

“Veel meer social media uitnutten, m.n. richting de jeugd + voorlichting naar de vele vrijwilligers binnen de gemeente.”

“Blijf 'gemeentenieuws' aanbieden op verschillende manieren zodat iedereen zich aangesproken voelt en maak hierbij gebruik van ambassadeurs die de boodschap kracht kunnen bijzetten met hun persoonlijke inbreng.”

“Het eenrichtingsverkeer in Kalenberg en bij Jonen is volgens mij niet meer nodig. Besmetting in de open lucht is zeer zeldzaam.”

“Corona is meer iets van de landelijke overheid, hierdoor zijn de inwoners van de gemeente al voorgelicht het beetje extra van onze gemeente is positief. Geef in bijv. winkelcentrum Vollenhove beter looprichting aan en verbied daar het fietsen.”

“Blijf waakzaam, maar realistisch. Laat u niet meeslepen door wat er op sociale media geroeptoeterd wordt. Volg gewoon de landelijke richtlijnen.”

“Goed de regels handhaven, vooral t.a.v. bij elkaar komen van te grote groepen mensen o.a. koopdagen en in kerken en met het vuurwerkgebruik.”

“Focus ook meer op nieuwere kanalen. Instagram zou een goede zijn.”

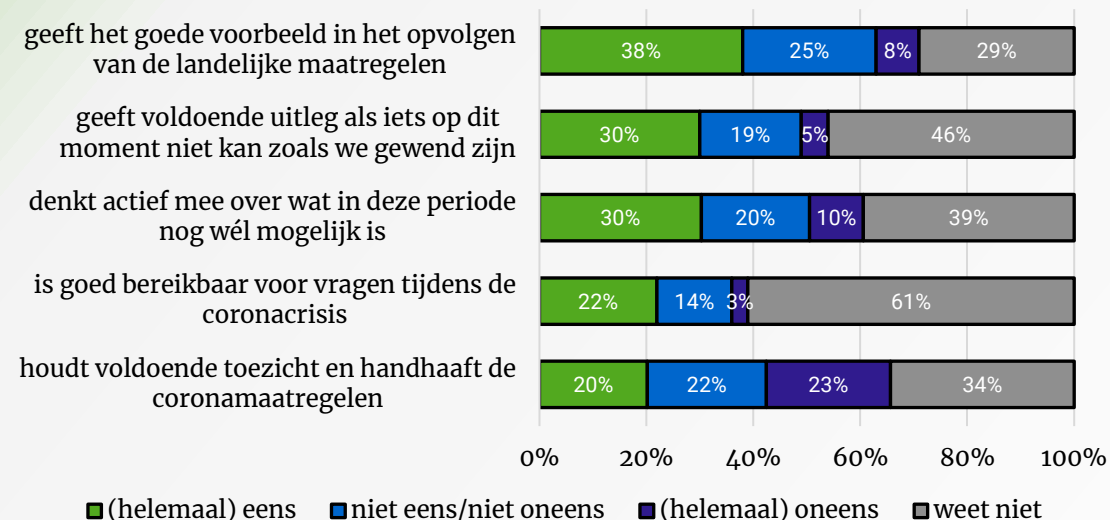
“Meer gebruik maken van social media d.m.v. filmpjes, i.p.v. de lokale omroep.”

“Ik wil graag weten hoeveel besmettingen er zijn in mijn buurt (Giethoorn) en dat is nergens te vinden.”

GEMEENTELIJKE DIENSTVERLENING (1)

- Over de manier waarop de gemeente Steenwijkerland handelt tijdens de coronacrisis zijn inwoners in het algemeen meer tevreden dan ontevreden. Wel moet worden opgemerkt dat een relatief groot deel van de inwoners zich geen mening weet te vormen over de genoemde stellingen.
- Met name de mate waarin de gemeente het goede voorbeeld geeft in het opvolgen van de landelijke maatregelen kan op goedkeuring rekenen (38%). Drie op de tien inwoners vindt dat de gemeente voldoende uitleg geeft als zaken nu niet kunnen gaan zoals men gewend is en dat de gemeente goed meedenkt over mogelijkheden in deze periode. Een vijfde vindt de gemeente goed bereikbaar voor vragen tijdens de coronacrisis en is van mening dat de gemeente voldoende toezicht houdt en de coronamaatregelen handhaaft. Bijna een kwart van de inwoners is het met deze laatste stelling niet eens.
- Inwoners uit de kern Steenwijk zijn het vaker oneens met de stelling over toezicht en handhaving (27%). Inwoners uit andere kernen geven vaker aan ontevreden te zijn over de mate waarin de gemeente bereikbaar is (4%) en meedenkt (11%).
- Met name 65-plussers zijn van mening dat de gemeente het goede voorbeeld geeft (45%). Inwoners jonger dan 55 jaar vinden vaker dat de gemeente niet actief meedenkt over mogelijkheden in deze periode (15%).

Figuur 8: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? De gemeente Steenwijkerland...

GEMEENTELIJKE DIENSTVERLENING (2)

- Inwoners die het (helemaal) oneens zijn met één of meerdere stellingen is gevraagd om hier een toelichting op te geven. Hieronder is per stelling een selectie van de gegeven toelichtingen weergegeven.

Houdt voldoende toezicht en handhaaft de coronamaatregelen.

“Ik heb nergens gemerkt dat er handhaving en/of toezicht gehouden wordt/werd. De zomer was het ergst: op het water, op de fietspaden, bij bruggen etc.: veel te veel mensen!!! Het valt op dat er nog steeds te veel mensen bij elkaar zijn. Zowel buiten, als ook binnen. Tijdens het boodschappen doen in Steenwijk en in onze woonomgeving (Wetering, buitengebied).”

“Ik merk er niets van in de stad of bij te veel mensen in een winkel, Gemeente is voor mij geheel onzichtbaar.”

Geeft het goede voorbeeld in het opvolgen van de landelijke maatregelen.

“Als er in de stad allerlei (culturele) activiteiten plaatsvinden dan lokt dit mensen naar de stad en komt men weer bij elkaar. Dit staat haaks op het landelijke advies om zoveel mogelijk thuis te blijven.”

“Nee want dat er afgelopen weekend vermaak was in de binnenstad van Steenwijk vind ik onbegrijpelijk, als de overheid zegt om zo min mogelijk te gaan winkelen. Het centrum dan leuk/aantrekkelijk te maken slaat nergens op.”

Is goed bereikbaar voor vragen tijdens de coronacrisis.

“Nee, als er gebeld wordt moet dat over 100 schijven en personen, normaal werd je direct doorverbonden als je de afdeling doorgaf.”

Geeft voldoende uitleg als iets op dit moment niet kan zoals we gewend zijn.

“Ik heb nergens een uitleg gezien waarom er in de buitenlucht fietspaden worden afgesloten/gewijzigd in eenrichtingsverkeer. Zelfs in de avond en winter waar je normaal gesproken niemand tegenkomt en stel dat je iemand tegenkomt dan is de kans op besmetting op de fiets 0%.”

Denkt actief mee over wat in deze periode nog wél mogelijk is.

“Ondernemers moeten veelal zelf uitzoeken waar mogelijkheden liggen, natuurlijk hoort dit bij het ondernemen zelf, maar actief meedenken van de gemeente heb ik nauwelijks gezien.”

“De gemeente zoekt niet actief naar verenigingen die hulp kunnen gebruiken. Geef duidelijk aan binnen welke kaders dingen toegestaan zijn. Eventueel met ondersteuning van financiële middelen.”

BETROKKEN BIJ GEMEENTELIJKE PLANNEN

- Er zijn verschillende manieren om inwoners te betrekken bij gemeentelijke planvorming. Voor twee derde van de inwoners gaat de voorkeur uit naar betrokkenheid via een online enquête, bijvoorbeeld via het Inwonerspanel. De helft van de inwoners zou graag bij gemeentelijke plannen in hun buurt worden betrokken via het huis-aan-huisblad, een derde ontvangt hier graag een digitale nieuwsbrief over. Drie procent geeft aan niet betrokken te willen worden bij plannen.
- Onder inwoners van de kern Steenwijk is het aandeel dat betrokken wil worden via een online enquête (72%) groter dan in de andere kernen. Inwoners in de andere kernen geven vaker de voorkeur aan betrokkenheid via een folder of brochure (31%), persoonlijke brief (25%) of online bijeenkomst zoals een webinar of Zoom (22%) dan inwoners van Steenwijk.
- Inwoners jonger dan 40 jaar kiezen vaker voor de online enquête (72%), persoonlijke brief (34%) en de online bijeenkomst (26%) dan gemiddeld. Onder 65-plussers geeft het merendeel de voorkeur aan het huis-aan-huisblad (64%).

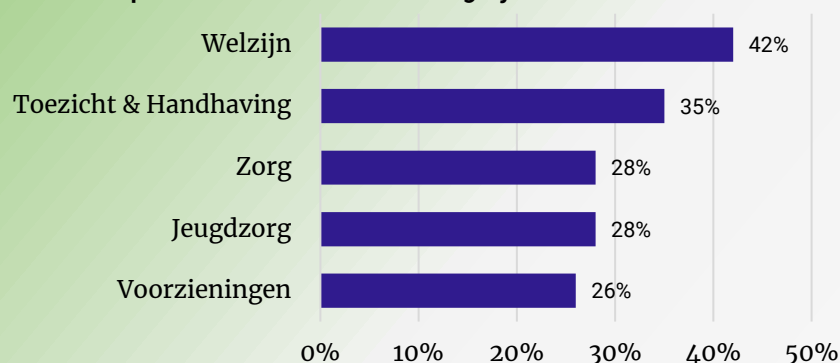
Figuur 9: Op welke manieren wilt u betrokken worden bij gemeentelijke plannen in uw buurt?
Meerdere antwoorden mogelijk

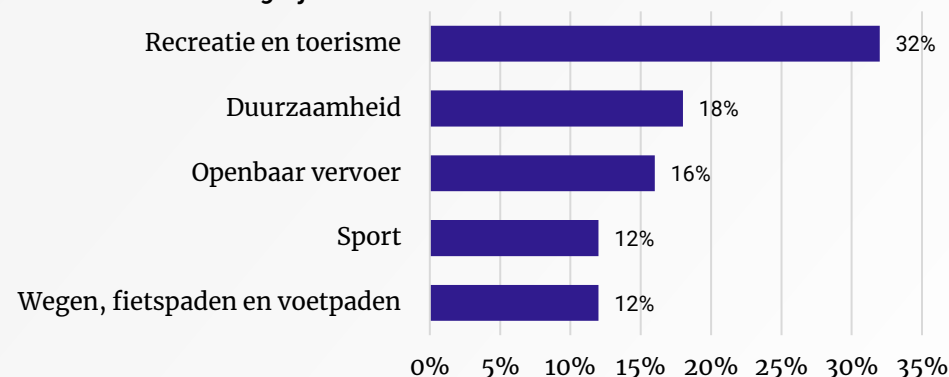
BESTEDING TIJD EN MIDDELEN

- De coronacrisis heeft (ook) gevolgen voor de gemeente Steenwijkerland. Dat betekent dat de gemeente door de crisis anders met haar plannen en geld moet omgaan.
- Volgens inwoners van Steenwijkerland moet de gemeente in deze periode meer tijd, aandacht of geld besteden aan welzijn (o.a. buurtwerk en activiteiten tegen eenzaamheid), toezicht en handhaving en zorg (o.a. hulp(middelen) om langer zelfstandig te wonen). Ook naar jeugdzorg (o.a. hulp en ondersteuning bij opvoeding) en voorzieningen (zoals theater, bibliotheek, dorpshuis en zwembad).
- Inwoners jonger dan 40 (36%) en ouder dan 64 jaar (34%) vinden zorg belangrijker. Welzijn wordt vaker genoemd door inwoners jonger dan 55 jaar (48%).
- Eén op de drie inwoners van Steenwijkerland vindt dat de gemeente in deze coronacrisis minder tijd, aandacht of geld moet besteden aan recreatie en toerisme. Ook aan duurzaamheid, openbaar vervoer, sport en wegen, fietspaden en voetpaden hoeft de gemeente in deze periode minder te besteden.
- Inwoners jonger dan 40 jaar geven vaker aan dat er minder aandacht, geld of tijd besteed moet worden aan openbaar vervoer (26%). Inwoners van andere kernen dan Steenwijk noemen vaker duurzaamheid als onderwerp waar minder aandacht naartoe mag deze periode.
- Een derde van de inwoners gaf aan niet te weten waar minder tijd, aandacht of geld aan moet worden besteed en vulde bij deze vraag 'weet niet' in. Op de vraag waar méér geld, tijd en aandacht aan besteed moet worden gaf 3 procent aan het niet te weten.

Figuur 10: Waar moet de gemeente, in deze coronacrisis, volgens u meer tijd, aandacht of geld aan besteden? Top 5 *Maximaal 3 antwoorden mogelijk*

Figuur 11: En waar moet de gemeente minder tijd, aandacht of geld aan besteden? Top 5 *Maximaal 3 antwoorden mogelijk*

TENSLLOTTE

- Aan het einde van het onderzoek is aan de inwoners gevraagd of zij nog opmerkingen of suggesties voor de gemeente hebben die niet in de vragenlijst aan de orde zijn gekomen. Hieronder is een selectie van de gegeven antwoorden weergegeven.

“De Gemeente moet gewoon de taken blijven uitvoeren waarvoor ze door de bevolking zijn ingehuurd. De Corona is overal goed voor, maar niet om eindelijk een excuus te hebben en de reguliere taken af te bouwen. Ik zeg niet dat de Gemeente dat doet, maar u vraagt wel waar het minder kan. Op veel terreinen kan het niet minder, maar moet er juist dat "tandje" bij.”

“Meer aandacht voor het onderwijs en de schoolkinderen in deze bizarre tijden....”

“Ik heb niets gemerkt of gezien van de gemeente qua coronamaatregelen. Dit had duidelijker gecommuniceerd kunnen worden (wat de gemeente voor maatregelen heeft genomen).”

“Er is niemand van of namens de gemeente die heeft gevraagd of het goed gaat met mij, ik red me wel maar anderen niet dus vraag het gewoon aan iedereen, huis aan huis.”

“Heel veel bewonersinitiatieven en dorpshuizen liggen stil. Ga met deze groepen actief op zoek naar mogelijkheden om wel aan de slag te gaan of om plannen voor de toekomst te maken. Het voorbeeld van de dorpsvisie Steenwijkerwold is een die navolging mag krijgen. Maar niet iedereen kan of durft 'de ruimte' te nemen om aan de slag te gaan.”

“Extra blauw door de wijk zou prettig zijn. Vooral omdat sommige mensen zich nu niet sociaal opstellen en denken dat alles kan.”

“Meer aandacht voor jong volwassen en ouderen, deze beide groepen hebben het meeste 'last' van de gevolgen van corona. Voor de kleine kinderen en de meeste werkenden, gaat het leven, met aanpassingen, wel door.”

“Vaart maken met de aanleg van glasvezel voor de stad Steenwijk om het thuiswerk te bevorderen. Wij lopen hier hopeloos achter bij de omstreken.”

“Vanwege situatie dat iedereen nu thuis zit, zou afhaal vuilnis vaker moeten, bv ene week 'groen', andere week 'plastic’.”

“Neem een positieve grondhouding naar mensen met goede initiatieven en die de maatschappij geen geld kosten en mogelijk wel bijdragen aan maatschappelijk nuttige ontwikkelingen.”

“Geef veel aandacht aan het jongerenwerk, zodat zij meer activiteiten kunnen aanbieden aan de jongeren. Hopelijk gaan de jongeren dan minder op straat zwerven en vernielen.”

“Vind het belangrijk dat in de dorpen bv de bibliotheek en dorpshuis blijven bestaan. Dit zijn toch de plekken die belangrijk zijn voor de dorpingen.”

“Verdeling van activiteiten vind ik niet evenredig . In Steenwijk wordt meer gedaan dan b.v. Vollenhove!!”

“Financiële tegemoetkoming voor uitwonende studerende jeugd die nu niet kunnen werken en buiten de boot vallen en dus schulden gaan maken.”

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KvK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl